

Michael Kaal over 2014

“Een betere wereld én voldoende geld blijven verdienen. Dat is voor mij verantwoord beleggen”

Michael Kaal (45) is directeur Finance & Risk van Progress. Wij vroegen hem hoe hij het afgelopen jaar heeft beleefd. Maar wij wilden ook meer weten over verantwoord beleggen, en de belangrijkste ontwikkelingen vanaf 2015.

Wat voor een jaar was 2014?

“Voor mij was 2014 het jaar van de grote veranderingen. Wij moesten ons natuurlijk voorbereiden op de nieuwe financiële regels die op 1 januari 2015 zijn ingevoerd.

Maar 2014 was vooral het jaar van de extreem lage rente. Die rentestand is voor ons belangrijk, omdat wij hiermee onze verplichtingen berekenen. Je zou het bijna vergeten, maar in 2013 was de rente nog iets gestegen tot 2,7%. Afgelopen jaar volgde een forse daling; eind 2014 stond de rente op 1,8%. Eigenlijk is zo'n daling ongelofelijk. Vóór de crisis zag je dat soort dalingen ook helemaal niet.”

Op een dalende rente zitten pensioenfondsen niet te wachten, toch?

“Klopt. Als de rente daalt, stijgen onze pensioenverplichtingen. Dat betekent dat wij nu méér geld nodig hebben voor alle pensioenen. Wel neemt tegelijkertijd de waarde van je obligaties toe. Maar hierdoor wordt slechts een deel van de stijgende verplichtingen opgevangen. Uiteindelijk is een dalende rente dus ongunstig: de dekkingsgraad gaat omlaag.”

Progress gaat sinds 1 april verder als 'gesloten' fonds. De pensioenopbouw is gestopt, en er komen geen nieuwe deelnemers meer bij.

Heeft dat invloed op het beleggingsbeleid van Progress?

“Waarschijnlijk wel, maar ons onderzoek is nog niet helemaal afgerond. Er komen inderdaad geen nieuwe premies binnen, maar Progress blijft natuurlijk wel rendement op de beleggingen behalen. Bovendien blijft de bijstortingsgarantie van Unilever (voor Progress, niet voor Forward - red.) bestaan. Wij hoeven bij het beleggen dus echt niet alle risico's uit de weg te gaan.

Desondanks verwacht ik dat wij iets minder risicovol gaan beleggen. Wij staan er immers prima voor, en dat willen wij graag zo houden. Wij gaan geen onnodige risico's nemen.”

Progress belegt vanuit een aantal basisprincipes, de zogenaamde pijlers. Een goed voorbeeld is het beperken van renten en inflatierisico's (zie pagina 3). In 2014 is er een nieuwe pijler toegevoegd: verantwoord beleggen. Wat houdt dat in?

“Om het simpel te zeggen: wij bemoeien ons met het beleid van de bedrijven waar wij aandelen van hebben. Gaat zo'n bedrijf volgens onze normen in de fout - bijvoorbeeld een verkeerd milieubeleid, slechte arbeidsomstandigheden of belastingontduiking -, dan oefenen wij onze invloed uit. Tijdens een aandeelhoudersverga-

dering, door in gesprek te gaan met de directie of - als dat allemaal niet helpt - door onze aandelen in dat bedrijf te verkopen. Wij - Progress én Unilever - denken dat een eerlijkere, schonere en veiligere wereld uiteindelijk voor iedereen meer geld oplevert. Verantwoord beleggen betekent dat je de wereld iets beter maakt, zonder dat dit ten koste gaat van het rendement. Dubbele winst dus.

Dit beleid leverde Progress vorig jaar een 5e plek op in de ranglijst met verantwoorde beleggers.”

Wat verwacht je van de toekomst?

“Geld is nog nooit zo goedkoop geweest. Logisch: de centrale banken hebben de laatste tijd gigantische hoeveelheden nieuw geld gedrukt. Alleen maar om een nieuwe economische crisis te voorkomen. Er is op dit moment gewoon veel te veel geld; dat stroomt straks langzaam de 'gewone' wereld binnen. Daarom verwacht ik dat de rente wel weer gaat stijgen, misschien wel richting 3% over een jaar of 5.

Erg veel hoger zal de rente niet meer worden. Dat geldt ook voor de economische groei. Ik verwacht dat Nederland de komende jaren blijft steken op een economische groei van gemiddeld 1,5%. En daar is helemaal niets mis mee!”

Progress: een 'gesloten' pensioenfonds

Progress is sinds 1 april 2015 een 'gesloten' pensioenfonds. De huidige deelnemers bouwen immers geen nieuw pensioen meer op; dat loopt sinds 1 april 2015 via Forward. Er komen ook geen nieuwe deelnemers meer bij. Daarom ontvangt Progress geen pensioenpremies meer van Unilever. De rendementen op de beleggingen leveren natuurlijk nog steeds geld op.

Indexatiebeleid aanpassen

Deze nieuwe situatie betekent dat wij ons indexatiebeleid opnieuw moeten bekijken. Dat moest sowieso gebeuren, omdat de regering nieuwe financiële regels voor pensioenfondsen heeft ingesteld ('FTK').

Het onderzoek over ons nieuwe indexatiebeleid is bijna klaar. De nieuwe FTK-regels hebben de grootste invloed op ons nieuwe beleid. Volgens de nieuwe regels mogen wij pas bij een dekkingsgraad van 110% (gedeeltelijk) gaan indexeren. Voor een volledige indexatie is uiteraard een hogere dekkingsgraad nodig. Toch verwachten wij dat de kans op een indexatie de komende jaren niet (veel) kleiner zal zijn.

U ontvangt binnen een maand een persoonlijke brief met alle nieuwe indexatieregels.

Progress en Forward hand in hand

Bestuurslid Rob Clement vertelde het al in zijn voorwoord op pagina 1: Unilever Nederland richtte onlangs een tweede pensioenfonds. De nieuwe pensioenregeling vanaf 1 april 2015 maakte dit noodzakelijk.

Forward is er voor alle medewerkers die op 1 april 2015 in dienst waren, en alle nieuwe medewerkers die na deze datum in dienst komen. Progress en Forward zijn twee aparte pensioenfondsen, maar gaan op het gebied van communicatie zoveel mogelijk samenwerken.

De meest recente eService was al een gezamenlijke publicatie. Later dit jaar komen Progress en Forward ook met de eerste gezamenlijke nieuwsbrief.

Ook wijzen wij u op de gezamenlijke website voor Progress en Forward die vanaf 1 april bereikbaar is via www.unileverpensioenfondsen.nl. Via de homepage kunt u kiezen of u naar het gedeelte van Forward of Progress wilt gaan.

Word abonnee van eService!

Meld u aan voor de eService via onze website! U ontvangt dan regelmatig informatie over actuele ontwikkelingen rondom beide pensioenfondsen van Unilever Nederland (Forward en Progress) én pensioen in het algemeen.

Meld u aan voor de eService! ►

Contact

Redactie adres:
Pensioenfondsen
Unilever Nederland
"Progress"
Postbus 2071
3000 CB Rotterdam

PensioenInfolijn
(010) 439 4473

E-mail
Pensioen.Infolijn@unilever.com

Website
www.unileverpensioenfondsen.nl

Om de teksten prettig leesbaar te houden, is een aantal zaken vereenvoudigd. U kunt daarom geen rechten ontleenen aan deze publicatie.

Bestuurslid Rob Clement

“Een druk jaar, met veel veranderingen”

Het was een bijzonder druk jaar! Wij wisten al snel dat de pensioenregeling als gevolg van wettelijke wijzigingen per 1 januari 2015 versoberd moest worden. In de tweede helft van het jaar werd ook nog eens duidelijk dat de nieuwe CAO tot een geheel nieuwe pensioenregeling leidde.

Die pensioenregeling werd heel anders dan wij - bestuur én deelnemers - tot dan toe gewend waren. Daarom moest er ook een tweede pensioenfonds ('Forward') worden opgericht. Als laatste noem ik de nieuwe financiële regels die de regering in 2014 voor pensioenfondsen bedacht. Ook daar moesten wij ons op voorbereiden.

Prima rendement

Op financieel gebied was 2014 een succesvol jaar. Onze beleggingen behaalden een prima nettorendement van 16,0%. Hierdoor steeg het vermogen van Progress naar ruim 5 miljard euro. Hoewel wij meer geld hebben dan vorig jaar, daalde de dekkingsgraad - de graadmeter voor onze financiële positie - iets.

Die daling was het gevolg van een sterk dalende rente in 2014. Gelukkig hebben wij het risico van een lagere rente goed afgedekt. Anders was onze dekkingsgraad nog verder gedaald.

De regering zat intussen ook niet stil. De ene wet op pensioengebied was nog niet ingevoerd, of de volgende maatregel stond alweer in de steigers. Sommige van die veranderingen hebben direct invloed op ons beleid en uw pensioen (opbouw). U leest hier meer over in dit Jaarbericht.

Verder vertelt Directeur Finance & Risk Michael Kaal meer over verantwoord beleggen: hoe gebruiken wij onze invloed om de wereld beter te maken? En wij geven u - zoals u van ons gewend bent - de belangrijkste financiële cijfers van het afgelopen jaar. Maar wij staan natuurlijk ook even stil bij wat de toekomst ons gaat brengen. Ik wens u veel leesplezier!

Rob Clement, bestuurslid (vertegenwoordiger gepensioneerd). Rob was tot 1 juli 2001 Directeur Beleggingen van Progress.

Samenstelling en rendementen beleggingsportefeuille

In het overzicht met de behaalde rendementen hieronder, ziet u zowel de strategische als de werkelijke verdeling van de portefeuilles. De strategische verdeling is wat wij in ons beleggingsbeleid hebben vastgelegd; dat is dus het uitgangspunt. Wij hebben bij het uitvoeren van dit beleid wel enige bewegingsvrijheid. Zo kunnen wij meteen inspringen op marktontwikkelingen. De werkelijke verdeling kan dus afwijken van de strategische verdeling.

	Strategische verdeling	Werkelijke verdeling	Rendement 2014	
			Progress	Benchmark
Aandelen	39,6%	42,2%	15,4%	13,6%
Vastrentende waarden	39,2%	40,5%	11,7%	11,1%
Onroerend goed	10,1%	8,2%	18,9%	18,9%
Private Equity	4,5%	4,0%	28,2%	28,2%
Grondstoffen	6,6%	5,0%	-34,8%	-33,9%
Overige	0,0%	0,1%	0,1%	-0,2%
Subtotaal	100%	100%	7,8%	6,4%
Totaal inclusief derivaten	100%	100%	16,0%	16,0%

Beleggingsresultaat nader bekeken

Op onze beleggingen boekten wij een rendement van 7,8%. Eigenlijk deden bijna al onze beleggingen het goed. De rendementen op onze vastrentende waarden (obligaties: 11,7%), aandelen (15,4%), onroerend goed (18,9%) en private equity (28,2%) droegen alle bij aan een prima totaal rendement.

Alleen het resultaat op de grondstoffen (commodities) bleef in 2014 ver achter; daarop verloren wij veel geld (rendement: - 34,8%). Dit slechte rendement kwam vooral door een afname van de economische groei. Dat leidde in China tot een sterk dalende vraag naar een aantal grondstoffen, vooral staal. Daarnaast werd de prijs van olie door het Midden-Oosten bewust laag gehouden als onderdeel van een politiek spel met de Verenigde Staten.

Hoger dan de benchmark

Wij vergelijken ons rendement elk jaar met een zogenaamde benchmark. Dat is de maatstaf om onze prestaties objectief mee te vergelijken. Net als in 2013 was ons beleggingsrendement 1,4% hoger dan de benchmark (6,4%). Het nettorendement - dus inclusief het afdekken van risico's - was uiteindelijk 0,04% hoger dan de benchmark. Afgerond behaalde de benchmark net als wij een netto rendement van 16,0%.

Kerncijfers per eind 2014

Fondsvermogen	€ 5.008 mln
Pensioenverplichtingen, nominaal	€ 3.700 mln
Dekkingsgraad, nominaal	135%
Pensioenverplichtingen, reëel	€ 4.908 mln
Dekkingsgraad, reëel	102%
Ontvangen premies	€ 28 mln
Beleggingsopbrengsten	€ 690 mln
Uitgekeerde pensioenen	€ 159 mln
Indexatie pensioengerechtigden	0,75%
Indexatie deelnemers (01-01-2014)	1,5%
Indexatie deelnemers (01-01-2015)	2,0%
Actieve deelnemers	3.294
Gewezen deelnemers	6.752
Pensioengerechtigden	<u>12.285</u>
Totaal aantal	22.331

Afdekken risico's levert geld op

Onze beleggingen deden het met een rendement van 7,8% in 2014 best goed. Maar het uiteindelijke nettorendement kwam nog een stuk hoger uit: 16,0%. In tegenstelling tot het jaar ervoor maakten wij in 2014 winst op het afdekken van rente- en inflatierisico's. Hieronder leest u hoe dit werkt.

Risico van een lagere rente

Een lage rentestand en een hoge inflatie zijn twee grote risico's voor een pensioenfonds. Een dalende rente betekent een stijging van onze pensioenverplichtingen. Wij moeten dan meer geld (pensioenvermogen) 'in kas' hebben om alle toekomstige pensioenen te kunnen betalen. Onze pensioenverplichtingen stijgen dan dus (zie kader). Waardoor onze dekingsgraad daalt!

Risico van een hogere inflatie

Dat een hoge inflatie voor ons een risico is, komt doordat wij de ingegane pensioenen elk jaar met het inflatiepercentage willen verhogen (de indexatie). Hoe hoger de indexatie, hoe meer geld wij hieraan kwijt zijn. En hoe sterker onze pensioenver-

plichtingen toenemen. In ons beleggingsbeleid proberen wij beide risico's te beperken door bepaalde contracten (derivaten) af te sluiten.

Rente- en inflatiederivaten

In 2014 daalde de rente. Hierdoor werd een deel van onze derivaten (de renteswaps) automatisch meer waard. In zo'n contract spreken wij namelijk een bepaalde rente af. Als de rente vervolgens gaat dalen, blijven wij het recht houden op de afgesproken (hogere) rente. Op die manier verdienen wij geld. In 2014 behaalden wij op onze renteswaps een rendement van ruim 15%.

Ook het risico op een hoge inflatie kunnen wij beperken. Dat doen wij door een ander soort derivaten aan te

kopen: inflatieswaps. Omdat de inflatie in 2014 niet steeg maar daalde, was het rendement op onze inflatieswaps negatief, namelijk afgerond -8,0%. Uiteindelijk was het rendement op onze totale derivaten wel positief: 7,6%.

Derivaten vast onderdeel beleggingsbeleid

Derivaten zijn een vast onderdeel van ons beleggingsbeleid. Het effect van derivaten wisselt per jaar. In 2011 en 2012 leverden onze derivaten ook al een positieve bijdrage aan ons (netto) rendement. In 2013 gebeurde het tegenovergestelde, omdat de rente in dat jaar steeg. Ook dan doet ons beleid zijn werk. Een hogere rente is immers gunstig voor een pensioenfonds.

Rentestand en pensioenverplichtingen

Als de rente daalt, stijgen onze pensioenverplichtingen. Wij hebben dan meer geld nodig om alle (toekomstige) pensioenen te kunnen uitkeren. Hoe zit dat nou? Dat kunnen wij het beste met een voorbeeld uitleggen.

Stel: u wilt over een jaar iets kopen dat € 103 kost. Bij een rentestand van 3% hebt u nu precies € 100 nodig om over een jaar € 103 te hebben. U krijgt dan immers 3% rente over € 100 = € 3. Als de rente daalt - bijvoorbeeld naar 2% - hebt u na een jaar geen € 103, maar slechts € 102. Dat is niet genoeg. Om over een jaar € 103 te hebben, moet u nu dus meer geld opzij zetten (namelijk € 101).

En zo werkt het ook bij een pensioenfonds. Alleen hebben wij met veel hogere verplichtingen te maken én met langere looptijden (voor iemand van 25 jaar is die looptijd al snel 60 jaar).

Verantwoord beleggen in 2014

De ruim vijf miljard aan pensioengeld die Progress beheert wordt verantwoord belegd. Dit houdt in dat wij bij onze beleggingsbeslissingen aandacht hebben voor ESG-criteria (zie kader rechts). Een overzicht van onze acties en resultaten in 2014 staan op deze pagina.

427 keer gestemd

Progress stemt op aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen waarin wij beleggen. Wij oefenen onze stem wereldwijd uit.

Progress heeft in 2014 op 427 vergaderingen gestemd over 4.677 onderwerpen, die variëren van de bestuursstructuur van ondernemingen tot de beloning van bestuurders.

In gesprek met 31 bedrijven

Wij gaan in gesprek met de directie van bedrijven die niet aan onze normen voldoen. Dit heet engagement. In 2014 is Progress met 31 ondernemingen een langdurig engagement traject ingegaan. Daarmee boekten wij positieve vooruitgang: 4 keer op het gebied van milieu, 9 keer op het gebied van sociaal beleid en 19 keer op het gebied van goed ondernemingsbestuur.

50 miljoen euro gereserveerd

Van ons vermogen is ruim 50 miljoen euro (dat is 1%) gereserveerd voor doelbeleggingen. Progress is actief op zoek naar beleggingen in bedrijven die uitzonderlijk goed bezig zijn op het gebied van verantwoord beleggen. Hiervoor selecteerde de Raad van Bestuur in 2014 drie aandachtsgebieden. Dit betekent dat wij dit geld willen investeren in bedrijven die aandacht hebben voor goede hygiëne en welzijn, het klimaat en duurzame landbouw.

Uitsluitingslijst

Het bestuur van Progress kan besluiten niet te beleggen in bepaalde ondernemingen, als zij niet aan onze normen voldoen. Wij willen bijvoorbeeld geen geld investeren in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van clustermunitie. Deze bedrijven staan op onze uitsluitingslijst. U vindt deze op onze website: www.unieverpensionfonds.nl.

Environment = milieu

Energie efficiëntie, recycling en beleid om milieuvuiling te voorkomen

Social = sociaal beleid

Fatsoenlijk omgaan met personeel, veiligheid en maatschappelijke betrokkenheid bieden

Governance = goed bestuur

Een evenwichtige vertegenwoordiging van de belanghebbenden van een bedrijf

Beter dan de benchmark

Wij vergelijken onze beleggingsportefeuilles op ESG-gebied met de benchmark, ook wel een vergelijkingsmaatstaf genoemd. Wij selecteren in onze intern beheerde portefeuille ondernemingen die goed omgaan met de verschillende ESG-thema's.

Op het gebied van milieu scoort Progress een 8,0, de benchmark blijft achter met een 5,9. Op sociaal beleid (S) scoort Progress een 8,1 en de benchmark een 6,0. Tot slot scoort Progress op 'goed ondernemingsbestuur' (G) een 8,5 (benchmark: 6,4).

Zowel op E, S en G scoren wij dus hoger dan de benchmark. Dit lukt al sinds het prille begin, zonder dat dit ten koste gaat van het rendement.